

Використання особливостей технологічних процесів для декорування виробів зі скла

Анотація. Стаття присвячена питанням декорування виробів зі скла. Показано, що таке декорування може здійснюватися шляхом використання особливостей технологічних процесів. Серед основних способів – введення до складу виробу спеціальних добавок (пігментів) та використання стисненого повітря (видування).

Ключові слова: скло, вироби зі скла, декорування, технологічні процеси.

Abstract. The article is devoted to the issues of decorating glass products. It is shown that such decoration can be carried out by using the features of technological processes. Among the main methods are the introduction of special additives (pigments) into the product and the use of compressed air (blowing).

Keywords: glass, glass products, decoration, technological processes.

Декоративне мистецтво є важливою частиною культурної сфери життя суспільства. Воно не втратило своїх позицій серед численних напрямів сучасного мистецтва та зберегло художні традиції народних ремесел і промислів [1, с. 172]. Водночас бурхливий розвиток науки й техніки певною мірою впливає на сучасне декоративне мистецтво. Такий вплив перш за все пов'язаний з появою нових матеріалів, які можуть бути успішно використані у мистецькій сфері.

Тому важливим при підготовці бакалаврів декоративного мистецтва є вивчення різноманітних властивостей матеріалів [3]. При цьому поряд з вивченням основних фізичних, механічних та хімічних характеристик, посилена увага має приділятися тим властивостям, які необхідно враховувати бакалаврам декоративного мистецтва в процесі майбутньої професійної діяльності, а саме – технологічним, експлуатаційним, екологічним та естетичним [2, с. 111].

Зрозуміло, що технології декорування виробів значною мірою залежать від того, наскільки широко розповсюдженим є той чи інший матеріал в сучасній промисловості. Очевидно, що найбільшого розвитку такі технології отримали для металевих виробів, починаючи з пластичного деформування [4] та формоутворювальних технологій [5], закінчуючи різноманітними способами механічної обробки металів. Проте на сьогодні активно розвиваються технології декорування інших матеріалів, зокрема, скла.

Як матеріал скло має низку характерних властивостей. Воно прозоре, характеризується гігієнічністю та в багатьох випадках – здатністю сприймати достатньо високі температури. Цей матеріал вважається доволі екологічним та дозволяє здійснювати декілька циклів перероблення. Скло є достатньо твердим та крихким. Тому методи декорування, які пов'язані з механічною обробкою, є обмеженими. Тоді великого значення набувають саме ті методи, які можна реалізувати упродовж здійснення технологічного процесу виготовлення скла.

Попри доволі велике різноманіття виробів зі скла, технологічний процес їх виготовлення не відзначається особливою варіативністю. На практиці він фактично зводиться до реалізації таких основних етапів: підготовка сировини; виготовлення шихти; скловаріння в печах; формування виробів; обробка виробів. При цьому якщо до суміші додати спеціальні добавки (пігменти), то можна досягти декоративного ефекту, отримуючи кольорове скло. Таке скло може використовуватись як самостійний компонент або стати органічною частиною сюжетних декоративних композицій (вітражів).

Декоративного ефекту при виробництві скла можна досягти шляхом використання стисненого повітря. Такий спосіб реалізується шляхом видування за допомогою складовної трубки або механічним способом. На практиці видування являє собою поєднання важкої фізичної праці та високої кваліфікації працівника. Це в кінцевому варіанті дозволяє створити доволі унікальні декоративні вироби зі скла.

Таким чином, скло є важливим матеріалом, який доволі широко використовується в декоративному мистецтві. Враховуючи його властивості, зокрема крихкість, перелік технологій декорування, які пов'язані з механічною обробкою, є обмеженим. Це означає, що доволі обґрунтованим для подібних задач виглядає використання особливостей технологічних процесів. Найбільш перспективними серед них можна вважати введення до складу скла різноманітних пігментів та використання різних способів видування скла.

Список використаних джерел:

1. Зузяк Т. П., Марущак О. В., Шинін О. С., Савлук В. М. Інтегративна природа декоративно-ужиткового мистецтва як чинник збереження художніх традицій народних ремесел і промислів. *Perspectives of world science and education. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference*. CPN Publishing Group. Osaka, Japan. 2019. Р. 172–180.

2. Подолянчук С. В. Змістовне наповнення та особливості вивчення матеріалознавства при підготовці бакалаврів декоративного мистецтва. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки» Херсонського державного університету*. 2020. №93. С. 111–116.

3. Подолянчук С. В. Особливості вивчення основ ергономіки та матеріалознавства при підготовці бакалаврів образотворчого та декоративного мистецтва. *Fundamental and applied research in the modern world. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference, 20–22 January, 2021*. Boston, USA : BoScience Publisher. 2021. Р. 705–708.

4. Подолянчук С. В. Особливості вивчення технологій пластичного деформування металів при підготовці вчителів трудового навчання та технологій. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. №6. С. 245–257.

5. Подолянчук С. В. Використання формоутворювальних технологій для декорування металевих виробів. *Сучасні тенденції підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід проблеми: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*. Вінниця, 2024. С. 79–80.